sen perustamishomman taakse, on tahtonut tätä lukijoilleen uskottaa.

Valheella on lyhyet jäljet, sanoo sananlasku. Jos suomalaisilla tovereilla on vielä Raivaajien kirjotusten synnyttämiä harhakäsityksiä tässä kysymyksessä, niin häipyvät ne tyyten tutustumalla seuraavaan kirjeeseen, minkä Sosialistipuolueen sihteeri Branstetter oman virallisen tiedonantonsa mukaan on lähettänyt vastavallankumouksellisten internationalea hommaavan tilapäiskomitean sihteerille Friedrich Adlerille:

"Friedrich Adler,
"Rechte Wienzeille 97,
"Wien, Itävalta.

"Hyvä toveri:—

"Yhdysvaltain Sosialistipuolueen Kansallinen Toimeenpaneva Komitea on juuri hyväksynyt seuraavaa:

"'Että Kansallinen Toimeenpaneva Komitea ei pidä otollisena eikä aikaan nähden sopivana yrityksenä edustajan lähettämistä Vienin konferenssiin (1) ajan vähyyden, (2) puolueen rahallisen tilan ja (3) puolueen horjuvan mielipiteen takia.'

"'Että kansallis-toimeenpaneva sihteeri koettaa hankkia tietoa puolueen oikeasta suhteesta Vienin kongressiin, koskien liittymistä, sekä niistä tavattomista vaikeuksista, mitkä meitä kohtaavat edustajien lähettämisessä Vieniin tai komissionin lähettämisessä Venäjälle.'

"(Esityksen tekijän) Onealin perustelut:

"Minusta tuntuu, että ylläesitetyt syyt ovat riittävät oikeuttamaan esityksessä suositeltuun menettelyyn. On selvää, ettemme rahallisista syistä voi lähettää ketään ulkomaille ja myöskin ovat mielipiteet puolueessa horjuvat, vaikkakin mielipiteet näyttävät selviytyvän sen jälkeen kun hakemuksemme Kolmanteen Kansainväliseen hyljättiin. Olen vakuutettu, että Moskovasta saamamme vastauksen lopullisen luonteen takia, seuraava puoluekokous kykenee paremmin ratkaisemaan kansainvälisyyskysymyksen kuin viimeinen puoluekokous ja että mielipiteissä ei tule olemaan yhtä suurta eroavaisuutta".

"Esitys hyväksyttiin kuudella äänellä yhtä vastaan.

"Luulen ylläolevan esityksen ja perustelun riittävän selviksi osottamaan minkätähden olemme joutuneet näin menettelemään nykyisin. *Tämä ei osoita myötätuntoisuuden puutetta Vienin konferenssin tarkotuksille, vaan pikemminkin 'valppaan odotuksen' kantaa, minkä ystävämme Woodrow Wilson on tehnyt kuuluisaksi.**)

"Järjestömme pitää kansallis-konventsionin tämän vuoden touko- tai kesäkuulla ja luotan, että jäsenistömme on silloin paremmassa asemassa järkevästi ratkaisemaan kansainvälisyyskysymyksen". (Branstetterin allekirjotus).

Asia on siis päivän selvä. Sosialistipuolueen virallinen johto ottaisi osaa vastavallankumouksellisen petturijärjestön perustamiseen jos olisi aikaa ja rahoja ja jos tietäisi etukäteen miten "puolueen horjuva mielipide" hommaan suhtautuu. Branstetter vakuuttaa, että Sosialistipuolueen virkakoneiston myötätuntoa ei puutu petturiliiton perustamisessa, mutta olot pakottavat asiata lykkäämään. Tämän suhteen ei meillä ole koskaan ollut epäilyksiä, mutta nyt Sos.-puolueen johto sen suoraan ja virallisesti tunnustaa. Vieläköhän Raivaajalla on otsaa väittää, että Sosialistipuolue ei tahdo olla mukana petturien internationalen perustamisessa.

Nyt käsittänevät nekin toverit, jotka ovat tuon "horjuvan mielipiteen" omanneet, mistä johtuvat Sosialistipuolueen virkakoneiston luimuilemiset ja sakahmäisyys kansainvälisyyskysymyksessä. Kuin syyntakeiset, jahan omantunnon vaivaamat lurjukset ainakin, he ovat teitä pettäen koettaneet salata likaiset kiemailunsa köyhälistöasian petturien kanssa. Idän suomalaisten työläisten on nyt vedettävä Raivaaja tilille kansainvälisyyskysymyksessä ja vaadittava siltä suora ja kieräilemätön selvyys minkätähden lehti on petturien asialla hajotustyössä.

BERGER VALITTAA

"Vastaanväittämätön tosiasia on, ettei bolshevisti-Venäjällä ole enempää taloudellista kuin poliittistakaan vapautta." — Victor Berger Milwaukee Leaderin tammikuun 18 p:n numerossa.

Minkälaista vapautta Berger tarkottaa? "Taloudellista ja poliittista" riistovapautta, työttömyysvapautta, prostitutionivapautta, rikkaiden joutilaiden laiskotteluvapautta, ammattipolitikoitsijain keinotteluvapautta vaiko työläisten pimitysvapautta? Jos Berger tarkottaa näitä vapauksia, niin on hän oikeassa . Semmoisia vapauksia ei suvaita nykyajan Venäjällä, niin kamalaa kuin se onkin niin milwaukeelaisille kuin kaikille mullekin ammattipolitikoitsijoille ja porvareille.

*) Kursiivi toimituksen.

DAUMIGIN PUHE SAKSAN KOMMUNISTIEN YHDISTYMISKONGRESSISSA

Puoluetoverit ja toverittaret. Toveri Levi kuvasi kansainvälistä tilannetta. Minä puolestani tahtoisin lyhyesti käsitellä Saksan vallankumouksen merkitystä, taustana maailmanvallankumous. Meidän tehtävänämme on vaihtaa kommunismin kultaharkot käyväksi rahaksi, juurruttamalla aatteemme proletariaatin riveihin. Jo marraskuun päivinä otti proletariaatti valta-aseman. Kun proletariaatin diktatuurista luovuttiin, haihtui tuo keväinen unelmakin tuulien teitä. Emme nyt tahdo syyttää niitä miehiä, jotka silloin itseään sosialisteiksi nimittivät, sillä köyhälistön suuret joukot eivät silloin olleet kypsät proletariaatin diktatuuriin. Selvästi se ilmeni ensimäisessä neuvostokongressissa, jossa valtava enemmistö kannatti kansalliskokousajatusta.

Yhdistymisen välttämättömyys on yhdistettävä tietoisuuden välttämättömyyteen, herättämään joukot työhön. Toveri Levi selosti kehitystä Neuvosto-Venäjällä. Vaikkakin Venäjä on proletaarisen maailman keskus, emme kuitenkaan saa jäädä vain ihailemaan; emme saa ajatella, että se on jo kyllin, vaan muiden maiden on jatkettava vallankumousta; innostaessamme Saksan proletariaatia kumoukseen, emme saa pitää riittävänä, jos meillä on järjestössämme puolimiljoonaa jäsentä. Taistelutilamme ei ole Saksassa niin edullinen, kuin Venäjällä, mutta on kuitenkin ilmaantunut kaksi tekijää: kapitalistisen raunioitumisen samanaikainen kumouksellistuttava ja hajottava vaikutus. Ne johtavat kurjuustilaan, joka ravistaa joukot hereille. Maailmansodan aikana on itsetietoisuus proletariaatin keskuudessa yhä kasvanut, Sillä se on alkanut nähdä, että työvoimansa on välttämätöntä tuotannossa.

Tiedämme, että eräänlainen lamaannus on nyt kaivautunut proletaarien mieleen. Se luottaa liikaa demokratiaan, ainoaan autuaaksitekevään voimaan. Mutta nälkä, kurjuus ja keuhkotauti eivät silti ole kaikonneet. Ehkä oli tuo opetus tarpeellinen. Me tahdomme levittää joukkoihin kommunismia. Toisin oli menneinä aikoina demokraattinen ajatustapa valitsevana, nyt on se jo kauvan sitten voitettu kanta. Taistelu demokraattisia perinnäisoppeja vastaan on yksi Yhdis. Komm. puoleen tärkeimpiä tehtäviä.

Kapitalismi on luhistumassa. Huolimatta siitä tarjoutuu sille tilaisuus pystyttää valtaansa pystyssä vielä hetkisen. Sosialisoimis- toivo sitä auttaa. Eräs riippumattomain kansanedustaja sanoi 1918: Vallankumousta ei saa alentaa palkkataisteluksi. Mutta olihan itsestään selvää, että erikoiset köyhälistö-ryhmät taistelevat elämänehtojensa parantamisen puolesta. Siten syntyi se näkymätön side, joka on johtotähtenä yhteiskunnalliseen kumoukseen. Virkamiehistökin kärsii puutetta. Kuitenkaan eivät heidän piirissään vanhat jumalat ole vielä kaatuneet. Meidän täytyy ottaa laskelmiimme tuo lapsellisuus. 500,000 kommunistan on nyt, kaikkialla Saksassa, tehtaissa ja työpajoissa, työskenneltävä kommunismin levittämiseksi ja selventämiseksi.

Usein puhutaan, että proletariaatti ei ole kypsä ottamaan poliittista valtaa käsiinsä. Tälläisillä keskusteluilla vasta oikein koitetaan proletariaatilta riistää itseluottamus ja valmius. Sehän on suoraa kapitalismin tukemista. Tuon "teesin" taa kätkeytyy johtomiesten yksinvaltapolitiikka. Me olimme kaksi vuotta ammattiliikesihteeristön johdettavia. Tuon johtotähden tunnuslauseena pilkahteli "kansallistuttaminen". Vielä nytkin on proletaarijoukkoja, jotka tuohon uskovat. Sillä muutenhan ei Hilferding olisi voinut esittää uutta kansallistuttamis-suunnitelmaansa. Oikeistolaiset käyvät pientä sotaa kaikkien liikkeiden sosialisoimisen puolesta Meidän puolueemme on asettuva sitä kaikin keinoin vastustamaan.

Sananlaskun totuus: "Man lernt nicht fechten ohne Schwert, man lernt nicht reiten ohne Pferd" (Ei voi oppia miekkailemaan ilman miekkaa, eikä ratsastamaan ilman hevosta)- pitää paikkansa proletariaatinkin kouluutukseen nähden. Meidän on tiukasti ryhdyttävä vaatimaan tuotannon kontrollioikeutta. Proletariaatin ratkaistavaksi nousee tehtävä tehtävän jälkeen. Kommunismin ja kumouksellisen luokkataistelun aakkosten on oltava jokaisella selvillä.

Ranskan militarismi hallitsee nyt runneltua Saksaa. Kuitenkin ymmärtää entente antaa oikean arvonsa Saksan porvaristolle ja varsinkin proletariaatille. Se teki Saksan porvaristolle "maanpuolustusjoukkojen" perustamisen kautta mahdolliseksi veriin tukahduttaa köyhälistön kumouspyrkimykset. Meidän täytyy samalla tavoin varustautua, perustamalla Saksan proletariaatin suojelus-osaston.

Parlamenttaarisenkin toimintamme täytyy rakentua aivan toiselle pohjalle. Sen tulee olla joukkotoiminnan tienraivaajana. Toinen huomattava valtatekijä on ammatillinen liike. Siinä eivät puoluesiteet sido työläisiä yhteen, vaan sen tekee taloudellinen pakko. Ammatillisen liikkeen uudesti järjestelyyn, ammattijärjestön teollisuusliitoiksi muuttamiseen on tarmolla ryhdyttävä. Jo puolueemme perustamisesta lähtien on jokaisen jäsenen tiedettävä, mihin suuntaan hänen on toimittava ammattiosastoissa ja muissa järjestöissä.

Pääoman kouristeiset pystyssäpysyttämis-yritykset johtavat puolestaan myönnytyksiin. Stinnes-hallitus on ruvennut kokoilemaan eräällä uudella työläisten lahjomis-menetelmällä. Yritetään luoda eräänlainen työläisaristokratia. Eiväthän proletaaritkaan voi olla muuta kuin ihmisiä. Itsekkäät virtaukset eivät ole vieraita heillekään. Stinnes-hallitus suunnittelee suurisuuntaista urakoitsija-järjestelmää Mutta mikään työttömien huoltolaitos ei tuo hallitus ole. Köyhälistön elämänehdot eivät parane, asema vain kärjistyy.

Tästälähin tulee meillä olemaan työtä kädet täpö täynnä, kukaan ei tiedä miten pystymme tehtävämme suorittamaan. Vastavallankumouksen leyähdyksellä juuri tällä hetkellä on tuntuva merkitys.

Kaikista huolimatta kuljemme tietämme eteenpäin, sillä seuranamme ja oppaanamme on historiallinen kehitys. Taistelu, ponnistelu, työ on puolueemme osana olemassaolomme on uhanlaista. Ken ei tähän taisteluun uskaltaudu, pysyköön riveistämme kaukana.

VENÄJÄLTÄ

KOPEKKOJEN KUOLEMA VENÄJÄLLÄ.

"Krasn. Gaseta" kertoo, että tästä lähin tullaan kaikki kopekat jättämään pois käytännöstä. Laskuja tehtäessä jätetään alle 50 olevat kopekat huomioonottamatta, yli puolen ruplan kohoavien kopekkojen määrä pyöristetään rupliksi. Alimpana rahayksikkönä on siis oleva virallisestikin rupla, s. t. s. entisen kurssin mukaan noin Smk. 2:66.

"KIRJALLISUUSRINTAMA"

Erilaisista rintamista puhutaan Neuvosto-Venäjällä yhtämittaa paitsi sotarintamasta, rauhallisen työn rintamasta, talousrintamasta, valistusrintamasta y. m. rintamista. Viimeksi on Kirjailijain liitto julkaissut julistuksen, jonka otsakkeena on "Kirjallisuusrintama". Julistuksessa sanotaan tämän rintaman tarkoituksena olevan taistelu porvarillista idelogiaa (aatesuuntaa) vastaan ja vallankumouksen vartiopalveluksen suorittaminen kirjallisuudessa. Julistuksen ovat allekirjoittaneet Fritsche, Buharin, Lunasharski, Kogan, y. m.

VENÄJÄN KONSESSIONIT KAPITALISTIEN RIITAKAPULANA.

Otsikolla "Perustukset horjuvat" kirjoitta Moskovan "Prawda": Venäläisissä ulkomaalaisissa valkokaartilaisissa sanomalehdissä, joille parhaiten kuvaavia ovat ilmoitukset: "Kuka kalliimmasta hinnasta tahtoo myydä jalokivensä, se j. n. e., on käynnissä kuulumaton melu ja haukunta konsessioonien johdosta. Pörssimiehet ja tehtailijat, jalokivien omistajat ja Savinkovilaiset, Burtshevilaiset ja Tshernovilaiset pörisevät uskomattomalla ahkeruudella tämän kysymyksen ympärillä, mutta asian todellinen laatu käy nyt jo erinomaisen selväksi. Siitä kielittelee rääveliläinen valkoinen lehti, Poslednie Isvestia", Kas tässä mitä "arvoisa" lehti kirjoittaa: "Jos on mahdotonta enää estää Venäjän ryöstämistä (Poslednie Isvestia" arvelevat, että Venäjän myynti japanilaiselle, englantilaiselle, ranskalaiselle ja muille mitä harjoittavat herrat porvarit — ei ole myymistä ja ryöstämistä!), niin on tarpeellista pukea edes lailliseen muotoon ne alotteet, jotka (Mitkä? Toim.) uhkaavat järkähdyttää koko maailman kaupan ja teollisuuden".

Ensi käteen on tästä vaikea saada mitään varmaa käsitystä. Itse asiassa vastustaa lehti sitä, että me "myymme" Kamtshatkan Vanderlipille. Se pahoittelee sitä, että Vanderlipin taskut täyttyvät. Mutta toiselta puolen vuodattaa se kyyneitä samaisessa kirjoituksessa sen johdosta, että "moiset alotteet" (s. o. konsessioonit ja kauppasopimukset) "järkähdyttävät maailmankaupan ja teollisuuden perusteita", s. o. kapitalistisen valtioiden kaupan ja teollisuuden.

Mikä on varsinainen ajatus, mikä tässä piilee? Valoa luo pariisilainen "Poslednie Novosti" kirjotuksessaan "Lontoon neuvottelut", josta kirjotuksessa me luemme:

"Joku aika sitten ilmoitimme englantilais- neuvostokauppasopimuksen ehdotuksen johdosta, että yhdistys Ranskan harrrastusten suojaamista varten Venäjällä oli huomauttanut hallitusta siitä vahingosta, mikä voi koitua ranskalaisille Venäjän saamamiehille, jos sopimus allekirjoitetaan. Yhdistyksen ilmoitukseen liittyi myöskin parlamenttiryhmä, joka ajaa samaisia tarkoitusperiä".

Ja edelleen sanotaan toisessa paikassa:

"Samaan aikaan kuin mainitusta asiasta tehtiin esitys Lontooseen, lähetti Ranskan hallitus sähköteitse nootin Washingtoniin huomautuksella, että Venäjän luonnonrikkaudet ilmenevät sen velkojen takuuna ja ettei Ranska voi välinpitämättömästi suhtautua siihen, että ulkomaalaiset saavat suunnattomia konsessiooneja Siperiassa. Vastaus tähän noottiin ei Pariisiin vielä ole saapunut". Siten on siis olemassa jo kaksi ristiriitaa: Ensiksikin ranskalais-englantilainen; toiseksi ranskalais-amerikalainen. Ja silmällä pitämällä Kamtshatkaa on jo olemassa kolmaskin ristiriita: amerikalais-japanilainen.

Ranskalaiset koronkiskurit ovat erinomaisesti huolissaan, että ulkomaan kauppaa tulevat hyväkseen käyt tämään heidän jalosukuiset liittolaisensa, englantilaiset, yksinomaan silmällä pitämällä Englannin porvariston harrastuksia. He ovat äärimäisyyksiä myöten pahoillaan siitä, että ovela liikemies Vanderlip tekee sopimuksen Neuvosto-Venäjän kanssa, kysymättä alustavasti Pariisin pörssin ja sen "parlamenttaaririyhmän, joka ajaa samoja päämääriä" mielipidettä ja suostumusta. Ja Japanin imperialismin ryöstäjät näkevät levottomuudella amerikalaisten ryöstäjien kauaksi kantavat tykit, joiden suut ovat suunnatut Mikadon valtakuntaa vastaan.

Lisänä kaikkeen tähän on Wrangelin häviö ja entenen häviö Idässä luoneet siellä "uuden tilanteen" ja valkoinen riigalainen lehti "Sewodnja" arvostelee tätä "läheisen Idän jakona Leninin ja Hohenzollerien välillä" (s. o. näkee tässä itse asiassa ententeläis-saksalaisen s. o. järjestyksessä neljännen ristiriidan).

Nyt käy selväksi, minkätähden konsessioonit ja herra Vanderlip järkähdyttävät "maailmanteollisuuden ja kaupan" perustuksia. Herrat kapitalistit ovat jo riitaantuneet keskenään niistä erinomaisen korkeassa määrässä ja tappelevat niistä neljään suuntaan.

Meillä sen sijaan Neuvosto-Venäjällä on mahdollista toistaiseksi hartaalla yhteistyöllä lujentaa talouttamme, palauttaa sen tuotannollisia voimia, käyttää rauhaa taistellaksemme taloudellista rappeutumista vastaan.

Kas siinä minkä vuoksi fraasi, että me rosvoamme Venäjän, on häpeällinen; — fraasi, jonka valkokaartilaiset varkaat laskevat liikkeeseen peittääkseen omat rikoksensa ja sen maan myynnin minkä he ovat aikaansaaneet kaikkina näinä kolmena vuotena taistelullaan voitokasta venäläistä köyhälistöä vastaan.

HEVOSPULA VENÄJÄLLÄ.

Maa- ja metsätyöntekijäin yleisvenäläisessä edustajakokouksessa on hevoshoidon pääkomitean edustaja "Ekom. Shisnin" kertoman mukaan ilmoittanut, että maailmansota on tuhonnut Venäjällä 10 miljoonaa hevosta ennen sotaa olleista 35 miljoonasta. Missä määrin kansalaissota on vähentänyt hevosten lukumäärää, siitä ei ole vielä tietoja. Hevospulan poistamiseksi hallitus on perustanut 150 suurta hevossiitoslaitosta, joista kuuden vuoden kuluessa arvellaan saatavan 10 tuhatta ratsuhevosta englantilaista rotua, 7 tuhatta kilpa-ajohevosta ja 14 tuhatta sekarotuista hevosta. Kaikissa mainituissa laitoksissa suunnitellaan vastaisuudessa päästettävän yhteensä 140 tuhatta hevosta.

Neuvosto-Venäjän ulkomaankauppa

Yleiset olosuhteet ovat Venäjän ulkomaankaupan kehittymiselle yhä edelleen epäsuotuisat. Kuitenkin on havaittavissa jonkunverran tuonnin lisääntyneen kesä- ja syyskuukausien aikana. "Ekonomitsheskaja Shisn"-lehden tiedonantojen mukaan on Viron kautta kuljetettu tavaroita Neuvosto-Venäjälle seuraavat määrät puudissa laskettuna (1 puuta = 16.38 kiloa).

Tavaralaji:	Kesäk.	Heinäk.
Elintarpeita	52,663	81,124
Karjantuotteita	3,573	42,805
Kemialifisia valmist.	33,843	45,930
Metallituotteita	149,817	89,517
Kirjoitustarpeita	86,887	90,907

Yhteensä oli kesäkuussa tuotu eri tavaroita 332,248 puutaa, heinäkuussa 358,122 puutaa, joten tuonti heinäkuussa oli lisääntynyt 8 prosentilla verraten edelliseen kuukauteen. Samalla on myös eri tavaralajit lisääntyneet. Niinpä tavataan heinäkuussa metallivalmisteiden ryhmässä, joiden tuontimäärä on tosin maanvidjelyskoneiden pienemmän tuonnin johdosta laskenut 40 prosentilla, sähkölamppuja, lokomobiilejä, rautatorvia, työkaluja, terästä, kattiloita, väkipyörlä j. n. e. Kemiallisista valmisteista ovat ensi sijalla parkkiaineet ja toisella sijalla lääkeaineet.

Elo- ja syyskuussa olivat "Ekonom. Shisn"-lehden mukaan Venäjälle tuotujen tavarain määrät puudissa seuraavat:

Tavaralaji:	Elo-kuussa	Syys-kuussa	Yht. ulkomaak. alkam. 18, 4, '20
Elintarpeilla	4,705	29,388	939,018
Karjantuot.	28,017	300	74,695
Puuteollisuus-tuotteita	—	849	41,892
Keram. tuot.	6,510	2,315	8,825
Kem. malm.	7,201	658	87,632
Metallituott.	46,135	105,774	421,133
Kirj. paperia	30,714	4,364	229,103
Kutomateollis. tuotteita	9,079	2,916	12,506
Eril. tavaroita	5,787	1,117	19,498
Yht.	138,148	147,685	1,834,309

Kuten ylläolevat numerot osoittavat, edistyy ulkomaankauppa sangen hitaasti: syyskuun tuontimäärä on kuitenkin verraten elokuun tuontiin 7 pros. suurempi. Miten vähäisiä nämä tavaramäärät ovatkin laajan maan suureen kysyntään nähden, alkaa eri tavarain tuonnissa ilmetä kuitenkin jonkinlaista pyrkimystä järjestelmälliseen kauppavaihtoon määrättyihin, enimmän välttämättömiin tavaroihin nähden. Vaikka noin puolen vuoden ajalla ulkomailta tuotetaan yhteisessä tavaramäärässä ensi sijalla ovatkin elintarpeet, on se selitettävissä johtuneen maassa vallitsevasta raskaasta elintarvepulasta, ennen kaikkea noin 800 tuhannen puudan suuruisesta siemenmäärän tuonnista. Päästyään vähänkin tointumaan nykyisestä taloudellisesta sekasorron tilasta ei elintarpeiden tuonnin Venäjän ulkomaakaupassa suinkaan tarvitse näytellä ensimäistä, ei edes huomattavaa osaa. Syyskuussa Venäjälle viedyistä elintarpeista ovat melkoisen määrän hankkineet erilaiset yhteiskunnalliset järjestöt, kuten juutalainen punaisen ristin yhdistys, kveekarien yhdistys, Norjan punainen risti. Tärkeimpänä Venäjän valtion tuontitavarana ovat ilmeisesti koneet y. m. tuotannonvälineet, jotka tekevätkin, jollei oteta lukuun elintarpeita, syyskuun tuonnista 72 pros. Tuotannonvälineistä on hankittu suurimmaksi osaksi maanviljelyskaluja, koneitten varaosia, metallilankaa, rautanauloja, puhelinkoneita, sahoja, sähkölamppuja y. m. Karjataloustuotteista on etupäässä mainittava nahkatavarat ja jalkineet. Kemialliset tavarat olivat syyskuussa aiotut pääasiallisesti lääketieteellisiä tarkoituksia varten.

"Ekonom. Shisn" valittaa samalla, että poliittiset olosuhteet ovat yhä estäneet ryhtymästä säännöllisesti järjestämään ulkomaista tavaranvaihtoa tarvittavassa laajuudessa.

NEUVOSTO-UKRAINA JA LÄNSI-VALLAT.

"Volja Rossii" kertoo, että Neuvosto-Ukrainan kansankomisaarien neuvoston puheenjohtaja Rakovski on lähettänyt Länsi-Europan valloille nootin, jossa hän ilmoittaa, että Neuvosto-Ukraina haluaa ryhtyä taloudellisiin suhteisiin länsieuropalaisten valtioiden kanssa samoilla ehdoilla kuin Neuvosto-Venäjäkin. Rakovski ehdottaa ennen muita tällaisen sopimuksen solmiamista Italialle.

OSUUSTOIMINTA

Osuusliike Elanto v. 1905—1920

Suomen suurimman osuusliikkeen Elannon joutumisesta pois työväestön kontrollista kirjoittaa Suomen Työmies:

Usealle työläiselle, jolla ei ole tarkempia tietoja tämän liikkeen alkuvaiheista, sen perustamisesta ja sen perustajista sekä niistä syistä, mitkä ovat olleet aiheena tämän liikkeen perustamiseen, on ehkä mielenkiintoista perehtyä tämän työläisten ja kuluttajain "oman liikkeen' johdon menettelyihin, liikkeen työväestön pyrkiessä jossainmäärin korjaamaan sorronalaista asemaansa. Tälläisen osuusliikkeen perustamisajatus heräsi ensimäiseksi leipureissa, jotka kurjissa oloissa eläen toivoivat osuustoiminnan avulla saavansa jotain korjauksia oloihinsa ja päättivät v. 1905 perustaa osuusleipomon. Tälle leipurien yritykselle silloin monet yksityisen liikkeen pitäjät nauroivat. He tiesivät, että tyhjästä on vaikeata mitään luoda. Mutta perustajat eivät menettäneet toivoaan. He uurastivat ja saivat v. 1907 oman leipomotalon valmiiksi, tietenkin toisten työläisten avulla. Keväällä 1907 voitiin siis alkaa jo työskentely leipomossa, mutta ostajapiirin saanti oli myöskin vaikea näin alkavalle liikkeelle. Eihän voitu leipoa, ellei ollut ostajia. Taas oli leipurien keksittävä keinot, jotka takaavat liikkeelle kuluttajapiirin. Siihen tarjoutuikin hyvä tilaisuus. Leipurien palkat kun siihen aikaan olivat huonot ja kun pyynnöistä huolimatta yksityisliikkeenpitäjät eivät suostuneet työläisten palkankorotusvaatimukseen, julisti leipuriammattiosasto lakon kaikissa leipomoissa. Osuusliike Elanto, työläisten omana liikkkeenä suostui heti työläisten vaatimuksiin ja kun toiset paikkakunnan liikkeet olivat lakkotilassa, sai Elanto yksin tyydyttää miltei koko Helsingin leiväntarpeen. Nyt on Elannossa varma ostajapiirinsä, jota vastoin yksityisliikkeet yksi tosensa perästä menivät nurin. Ainoastaan muutamat suuremmat liikkeet pysyivät kitumalla pystyssä. Miltei kaikki silloin lakkoon osanottaneet leipurit saivat työpaikan Elannossa. Näin olivat työntekijät auttaneet oman liikkeensä jaloilleen. Kun porvaristo huomasi, että tästä voidaankin paisuttaa miljoonaliike, alkoivat he hautoa ajatusta valloittaa tämä tulolähde itselleen. Sen valloittaminen oli kuitenkin lujilla, sillä liikkeen jäsen-enemmistö oli työläisiä, jotka tietenkin pitivät kiini omasta saavutetusta oikeudestaaan. Mutta rahalla on taivaallinen voima. Elannon johdossa olevat porvarilliset jäsenet alkoivat kesytellä työväen johtohenkilöitä. Heille valmistettiin kaikenlaisia virkapaikkoja liikken palveluksessa ja johdossa ja kun kerran työväen johtajat oli saatu pois joukoistaan oli helppoa pitää kurissa myös varsinaiset työntekijät. Useat työntekijät sitäpaitsi luottivat siihen aikaan liian paljon n. k. johajiinsa. Johtajista muodostui osuustoimintasosialistiluokka, jolla oli päätarkoituksena ainoastaan osuustoiminnan menestys. Työläisten edut jäivät toisarvoiseksi asiaksi. Leipurien johtavat henkilöt tem mattiin ensimäiseksi joko suoraan liikkeen virkapaikkoihin, tai ainakin välillisesti liikkeen johdon vaikutuksen alaiseksi. Niinpä leipurien luottamusmiehet yksi toisensa jälkeen muuttuivat osuustoiminta sosialisteiksi ja luisuivat Elannon syliin. Samoin silloinen Tokoi kumppanien Ammattijärjestö ja nykyinen sos.- dem. puolueen johto. Elannon hallintoneuvosto ja hallitus sekä sos.- dem. puoluetoimikunta onkin nykyisin kokoonpantu samoista henkilöistä. Työläisten asema Elannossa on erittäinkin sen jälkeen kuin tuomari V. Tanner tuli tämän liikkeen toimitusjohtajaksi, huonontumistaan huonontunut. Työläiset ovat melkein orjan asemassa, n. k. pomojärjestelmä on kehitetty huippuunsa. Ainakin leipomo-osastolla on pomoja kohta yhtä paljon kuin työntekijöitäkin. Nämät taas puolestaan kyllä tietävät pitää työväkeä aisoissa. Palkka tosin ei näillä ole sanottavasti suurempi, kuin varsinaisilla työntekijöillä, mutta arvo, sehän on pääasia. Jos työntekijät joskus vaativat korjauksia oloihinsa, palkanylennyksen y. m. muodoissa kohtaa aina heidän vaatimuksensa kovaa vastarintaa ja on työläisten ollut, erittäinkin viime aikoina turvauduttava viimeiseen keinoonsa lakkoon. Muistamme viimekeväiset ajomiesten palkkarettelöt samoin tämänsyksyiset makkarantekijäin palkankorotukset. Nyt parhaillaan on leipurilakko, joka uhkaa muodostua pitkäaikaiseksi. Tässäkin lakossa näyttelee Elanto pääosaa. Toiset työnantajat tai ainakin useat heistä, olisivat valmiit hyväksymään työläisten vaatimukset, jos vaan Elanto sen tekisi. Onpa Elanto mennyt niinkin pitkälle, että valmistaa kahviloihinsa rikkurivoimalla leipää.

Kuten huomaamme, on Elanto joka alkuaan on perustettu työväen liikkeeksi, luisunut tykkäänään pois työväen käsistä. Työväellä ei mainitun liikkeen asioissa ole enää pienintäkään sanontavaltaa. Porvarit ja sosialistipetturit siellä nyt määräävät. Olisi kuitenkin mielestäni syytä vielä kerran yrittää saada jonkunverran vaikutusvaltaa tämän liikkeen asioissa. Samoin on jokaisen työläisen nyt vihdoinkin avattava silmänsä, katseltava. Elannon johdossa olevia sosialidemokraatteja heidän oikeassa karvassaan ja me tulemme huomaamaan, että tämänkaltaisilta työväenjohtajilta ei meillä ole mitään odotettavissa.

Rintama lujittuu

Red Lodgen S. S. Osasto herätetty henkiin

S. S. Järjestön organiseeraaja Lauri Brusila oli puhumassa Red Lodgessa tammik. 27, 28 29 ja 30 p:nä. Kuulijoita oli 180 vaiheille joka ilta.

Viimeisenä iltana herätettiin henkiin osasto, joka on nukahtanut pitemmän ajan.

Tervetuloa reimaan luokkataistelujoukkoon. Kestäköön se reippaus ja innostus mikä perustaessa vallitsi. Älköön se olko hetkellistä.

Osaston on kaikella tarmolla levitettävä Toveria, levitettävä niin, että se tulee jokaiselle henkilölle paikkakunnalla. Toivottavasti asiamiehet pitävät huolen tästä.

Toledo State pankki edistyi paremmin kuin mikään muu maalaispankki Lewis kauntissa vuonna 1920. Voimmeko me palvella teitä?

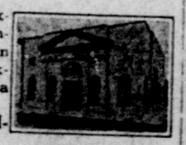

Toledo State Bank,
Toledo, Wash.

S. S. JÄRJESTÖ

S. S. Järjestön organiseeraajan Lauri Brusilan matka lännellä

Helmikuulla:

Stockett, Mont., 8, 9 ja 10 p.
Sand Coulee, Mont., 11, 12 ja 13 p.
Butte, Mont., 15, 16, 17, 18, 19 ja 20.
Bonner, Mont., 22, 23 ja 24 p.
Mullan, Ida., 26, 27, 28 ja maalisk. 1.

Maaliskuulla:

Enaville, Ida., 3, 4, 5 ja 6 p.
Spokane, Wash., 8, 9 ja 10 p.
Northport, Wash., 11, 12 ja 13 p.

Organiseeraajamme tehtävä on pääasiassa järjestää osastojen toiminta kuntoon sekä pitää puheita osastojen valmistamissa puhetilaisuuksissa. Ensimäiseksi illaksi olisi jokaisella paikkakunnalla järjestettävä puhetilaisuus ja siinä organiseeraajan kanssa lähemmin neuvoteltava muiden iltojen käyttämisestä, jollei jo etukäteen kirjevaihdon kautta organiseeraajan kanssa niitä voida järjestää. Osastojen on ilmotettava puhetilaisuuksista mahdollisimman hyvin ja niillä paikkakunnilla, missä osastoa ei ole tai osaston toiminta on kokonaan lamaannuksissa, pyydämme järjestömme lehtien tilaajien järjestämään ainakin ensimäisen puhetilaisuuden. Puheiden jälkeen on yleisöllä tilaisuus keskustella puheiden johdosta ja tehdä muita asiaankuuluvia kysymyksiä organiseeraajalle.

Huomautamme vielä erikseen tovereille, että kuta innokkaammin te toimitte organiseeraajan matkan järjestämiseksi ja auttamiseksi, sitä paremmin tuloksia siitä tulee ja sitä edullisemmin tulee käytettyä ne varat, mitä organiseeraajan matkaan joudumme kuluttamaan.

Toverillisesti,
S. S. J. Agitatsioniosasto.
K:tta Wilho Boman.

Myytävänä halvalla

80 eekkeriä maata, josta 20 eekkeriä on kaskettu ja kylvetty heinänsiemenelle sekä loppu maasta on helppo puhdistaa. Maa on kaikki aidattu. Sijaitsee hyvän tien varrella suomalaisen asutuksen keskuudessa, 5 mailia Woodlandin kauppalasta. Vaihdetaan myöskin taloon Portlandissa.

Tarkempia tietoja hinnoista y. m. antaa,

MRS. F. W. LEMEN,
1176 Albina Ave.,
Portland, Oregon

——tai——

EVERT PELKONEN,
R. 1. Woodland, Wash.

KIINALAINEN KASVISLÄÄKÄRI LUONNON LÄÄKKEITÄ

Ei leikkauksia. Ei mitään myrkkyjä käytetä meidän erinomaisissa lääkkeissä. Valmistamme lääkkeemme Kiinalaisista juurista, kasveista, nupuista ja kuoriste, suurin osa näistä ovat tuntemattom. tämän maan lääketieteelle. Lääkkeemme ovat valmistetut luonnon kasviksista, ja ovat ne voitokkaasti parantaneet vatsavikoja, päänkipuja, katarria, keuhkovikoja, reumatismia, hermovikoja, veren heikkoutta, munuaistauteja, naisten tauteja, y. m.

Kaikkia miesten ja naisten tauteja hoidetaan.

M. HEE WO CHINESE MEDICINE COMPANY

208 James St., 2nd Avenuen kulmassa Perustettu 1903. SEATTLE, WASH.

"GETS-IT" SAIPPUAA TYÖMIEHILLE

Luutia, lattia-pyyhkeitä, puu-öljyä, harjoja, lakaisu-koneita, pullo- sekä auto-saippuaa.

Tehtailijat ja myyjät.

321 First St.
Portland, Oregon

Finniä

Jos teillä on Finniä ja näppyjä, voivat ihmiset luulla, että teillä on joku paha tauti...Lukekaa mitä eräs henkilö kirjoittaa meille:

Covington, Mich. Arv. kausalainen: Olen ollannut teiltä lääkkeen finnejä ja kasvojen puhdistusta varten ja oli se kerrassaan tehokas lääke...Se poisti myöskin kaikki rumat merkit kasvoilta. Kunnioittaen. JACK KETOLA.

Finni ja Kasvojen kaunistusvoide poistaa näpyt ja kaikenlaiset paiseet kasvoista. Tekee ihon kirkkaaksi, puhtaaksi ja nuoriksi .... Tilatkaa "FINNI VOIDETTA." Lähetetään postivapaasti $1.00 hinnasta.

——Lignell'in Apteeki on suuria——
——suom. Apteeki Yhdysvalloissa——
——Osoite: P. A. Lignell Co...Superior, Wis.